

Week van Gebed voor de Eenheid 2004

Inleiding

De Week van gebed voor de eenheid van de christenen wordt sinds 1908 jaarlijks gehouden van 18 – 25 januari, de data van het Feest van St. Petrus en het Feest van St. Paulus. Sinds 1968 wordt het materiaal gezamenlijk voorbereid door de Wereldraad van Kerken en de Pauselijke Raad ter bevordering van de Eenheid van de Christenen. Elk jaar levert een oecumenische werkgroep uit telkens een ander land de bouwstenen voor het materiaal aan. Dit jaar komt het materiaal voor de Week van gebed voor de eenheid van de christenen uit het Midden-Oosten. Een groep christenen van verschillende kerken (orthodox, rooms-katholiek en protestant) uit de Syrische stad Aleppo koos het thema 'Mijn vrede geef Ik u'. De volkeren van het Midden-Oosten maken moeilijke tijden door. Vrede lijkt verder weg dan ooit. Ook voor de kerken in het Midden-Oosten is het leven verre van eenvoudig. Zij vormen een kleine minderheid en beseffen dat zij alleen gezamenlijk geloofwaardig van de vrede van God en Jezus Christus kunnen getuigen. Hun gebed voor vrede en hun gebed voor meer eenheid gaan daarom gelijk op. Zij nodigen kerken overal ter wereld hartelijk uit met hen mee te bidden. Zo kunnen christenen wereldwijd hun meeleven en solidariteit met de mensen in het Midden-Oosten tot uitdrukking brengen, maar zich ook gestimuleerd voelen om in hun eigen omgeving mee te werken aan het bevorderen van eenheid en vrede.

Aan de hand van een gedeelte uit het evangelie van Johannes (Joh. 14,23-31) kunnen christenen meer zicht krijgen op het bijbels visioen van vrede. De tekst uit Johannes 14 maakt deel uit van Jezus' afscheidsrede tot zijn leerlingen voor hij ter dood gebracht zal worden. In die dreigende situatie belooft Jezus hun zijn vrede: 'Mijn vrede geef Ik u'. De basis van deze vrede ligt in Gods alomvattende liefde, die Jezus laat zien. Wie Jezus' woorden ter harte neemt, vindt zelf een innerlijke vrede en kan met hulp van de heilige Geest vrede en verzoening teweegbrengen. De wereld denkt vrede en veiligheid te vinden door de uitoefening van macht en kracht, maar Jezus leert de weg van de dienstbaarheid en bescheidenheid. Het kwade wordt overwonnen door het goede. Wie deze weg van de dienstbaarheid gaat, zal ontdekken dat Gods liefde groter is dan alle tegenkrachten, zelfs die van de dood. Vertrouwend op de opstanding van Christus kunnen christenen moed vatten en hoop vinden, solidair zijn met hen die lijden onder onderdrukking en geweld, en bijdragen aan gerechtigheid en vrede.

Het thema 'Mijn vrede geef Ik u' sluit uitstekend aan bij het Decennium tegen geweld dat de Wereldraad van Kerken heeft afgekondigd voor de jaren 2001-2010. De Raad van Kerken in Nederland en zijn lidkerken geven hier met het project 'Geweld niet gewild. Kerken voor veiligheid en vrede' een eigen invulling aan.

ORDE VAN DIENST VOOR EEN OECUMENISCHE VIERING

Thema 'Mijn vrede geef Ik u' (Joh. 14,27)

Deze orde van dienst voor de Gebedsweek is gemaakt door leden van kerken in Aleppo, in Syrië. Hier komen orthodoxen, rooms-katholieken en protestanten regelmatig bij elkaar. De viering volgt in grote lijnen de orde van dienst zoals die gebruikt wordt in hun gezamenlijke vieringen. De meeste gebeden zijn ontleend aan de Syrische liturgische traditie. Wanneer het niet mogelijk blijkt de gebeden in uw eigen viering in te passen, kunnen ze aangepast worden. Toch is het belangrijk ook eens een onbekend deel van de christelijke traditie op te nemen om iets te ervaren van hetgeen onze broeders en zusters in het Midden-Oosten beweegt. Voor het begin van de viering kan de structuur ervan kort toegelicht worden.

Een vredessymbool kan een plaats krijgen in de dienst, bijvoorbeeld een palmtak, een duif of brandende kaarsen. De voorkeur gaat uit naar een regenboog. Deze kan gemaakt worden door de plaatselijke gemeenschap. Betrek hier vooral ook de kinderen bij.

Nodig mensen uit om te vertellen hoe zij werken of gewerkt hebben aan vrede. Ook kan met behulp van de achtergrondinformatie iets verteld worden van de oecumenische ervaringen in Aleppo.

De zegen. De aanwezige voorgangers in de dienst kunnen gezamenlijk de zegen uitspreken. De wegzending legt er de nadruk op dat het gezamenlijk gebed zijn voltooiing vindt in het dagelijks

leven. Deze oecumenische viering verstevigt het contact tussen christenen: zo kan al iets zichtbaar worden van het Rijk van de Vrede.

Gebruikte afkortingen:

v: =voorganger

a: = allen

GvL = Gezangen voor Liturgie

LvdK = Liedboek voor de Kerken

ORDE VAN DIENST VOOR EEN OECUMENISCHE VIERING

Openingslied (loflied)

Psalm 118, 1 en 9 (GvL/LvdK) Laat ieder 's Heren goedheid prijzen
of Gezang 242, 1 en 2 (LvdK) Komt laat ons deze dag

Tijdens het lied komen de voorganger(s) en de andere medewerkers binnen.
De bijbel wordt megedragen voor in de stoet. De stoet gaat langs de regenboog, die op een zichtbare plaats hangt voor in de kerk.

v: In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest

a: Amen.

Lofprijzing uit de Syrische liturgie

v: In uw licht zullen wij het licht zien, Jezus vol van licht.

U bent het ware licht dat de hele schepping verlicht.

Verlicht ons met uw licht van vreugde, weerschijn van de Eeuwige.

Rein en heilig is de mens die woont in het licht.

Behoed onze harten en gedachten voor kwaad en haat.

Geef dat wij met hart en ziel gerechtigheid doen.

Op deze heilige dag, smeken wij U:

houd ons bijeen,

bewaar ons in de volheid van uw vrede.

a: Amen.

v: Danken wij God, de Eeuwige, Heer van allen,

aanbidden wij zijn eniggeboren Zoon en

verheerlijken wij zijn heilige Geest

door ons leven bij Hem in bewaring te geven

en te smeken om zijn genade.

a: Ontferm U over ons, Eeuwige, vol van genade en goedheid.

Schuldbelijdenis uit de Syrische liturgie

v: Wees ons genadig, almachtige God,

wij loven U, wij zegenen U, wij aanbidden U.

Wij smeken U, kom ons te hulp.

Grote en goede God, vriend van allen, wees ons genadig.

a: Ontferm U over ons. (gezongen, bijv. GvL 221 of 222; Dienstboek p. 587 of p. 647)

v: Toon ons uw liefde.

Geef ons vrede.

Neem jaloezie weg van ons allen.

Verlos ons van wat ons bedreigt en angstig maakt.
Vul ons met goedheid en heilzame daden,
want U hebt ons macht gegeven
slangen, scorpioenen en vijandige machten te verbrijzelen.
Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het kwaad
door uw genade, uw goedheid en uw liefde voor allen.

a: Ontferm U over ons.

v: Eeuwige God, hoor onze gebeden, help ons en red ons.
Neem uw toorn van ons weg.
Bescherm ons en neem ons op in uw vrede.
Geef dat wij ons leven als volgelingen van U mogen voltooien,
uw goddelijke majesteit waardig.
Wij danken U en prijzen U, nu en altijd.

a: Ontferm U over ons.

Belofte van vergeving

v: Dat wij ontvangen van God de vergeving van zonde en schuld. Nu en altijd.

Wij loven en prijzen U, want van uw Zoon,
onze Heer en Redder, Jezus Christus,
is de kracht en de heerlijkheid,
samen met de heilige Geest, één in wezen,
die het leven geeft,
nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Lezingen uit de bijbel

Jesaja 60,17-22 De vrede benoem Ik tot gezaghebber bij u, en de gerechtigheid tot leider.

Psalm 72,1-8 De koning komt op voor de armen van zijn volk.

De psalm kan ook gezongen worden: LvdK Psalm 72, 1, 2 en 4, of GvL 72 Voor kleine mensen is Hij bereikbaar

Efeziërs 2,13-18 Hij is onze vrede, Hij die de twee werelden één gemaakt heeft.

Johannes 14,23-31 Vrede laat ik jullie na, mijn eigen vrede geef Ik jullie

Lied Gij zijt een mensenzoon (LvdK 163, GvL 449)

Preek

Moment van stilte

Gebed om vrede en het delen van vrede volgens de Syrische liturgie

v: Heer, onze God,
vernieuw onze geest en vul onze harten met de nieuwe wijn van de Trooster.

a: Heer, verhoor ons gebed.

v: Laat het licht van uw genade onze harten doen ontwaken. Bevrijd ons van de schaduwen van de zonde. Verlicht ons met de stralen van uw heilige Geest.

a: Heer, verhoor ons gebed.

v: Vader, geef dat wij in alle oprechtheid een teken van vrede uitwisselen.

a: Heer God, wij zijn uw kinderen. U willen wij eren in elkaar.

(De aanwezigen wensen elkaar vrede)

Lied De vrede van Christus (Hoop van alle volken 79: 1, 2 en 3)

Geloofsbelijdenis van Nicea

Wij geloven in één God (proeve van een oecumenische vertaling, Raad van Kerken in Nederland; gezongen versie in Dienstboek p. 619)

Voorbeden, afgesloten met het Onze Vader

(zie voor een alternatief bijv. de Voorbede uit de Syrische liturgie onder Aanvullende gebeden) in de voorbeden kunnen leden en voorgangers van verschillende kerken participeren

v: Laten wij bidden

Wij bidden voor uw kerk.
Zegen allen die staan in uw dienst:
dat zij eerlijk en oprecht uw liefde
uitstralen en zo een bron van inspiratie zijn
voor anderen.
Daarom bidden wij:
a: Kyrie eleison.

v: Wij bidden voor de machthebbers
in de kerk en daarbuiten.
Bewaar hen voor dubbelhartigheid
en machtsmisbruik.
Dat zij zich inzetten voor vrede,
verzoening en vergeving.
Daarom bidden wij:
a: Kyrie eleison.

v: Wij bidden voor uw schepselen,
verspreid over de hele aarde,
dus ook voor onszelf.
Dat wij leven vanuit het visioen
van uw zoon Jezus,
die opkwam voor mensen
die niet meekunnen
in de waan van de wereld.
Leer ons dat de weg naar de vrede
daadwerkelijk offers vraagt.
Daarom bidden wij:
a: Kyrie eleison.

v: Wij bidden dat wij ons kwetsbaar
en afhankelijk van U opstellen
en zo oog krijgen voor mensen
die kwetsbaar en afhankelijk zijn van ons,
kinderen, asielzoekers en vluchtelingen.
Vul ons met uw liefde, Heer.
Vul ons met uw Geest.
Daarom bidden wij:
a: Kyrie eleison.

v: Zo bidden wij allen het gebed dat Jezus ons leerde:

a: Onze Vader die in de hemel zijt,
uw Naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,

maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen. (oecumenische versie)

Hernieuwing van onze inzet voor vrede en verzoening (allen gaan staan)

a: O Eeuwige God,
wij willen opnieuw ter harte nemen wat U ons geleerd hebt.
In eenvoud, geduld en liefde zullen we elkaar ondersteunen
en proberen om één van geest te zijn door de band van de vrede.
Wij betreuren onze verdeeldheid en wij verbinden ons
om samen te werken aan verzoening, vrede en gerechtigheid.
Help ons egoïsme, arrogantie, haat en geweld te overwinnen.
En geef ons de kracht om te vergeven.
Maak ons en onze kerken tot instrumenten van uw vrede,
tot dragers van hoop,
tot vurige getuigen van het evangelie van Jezus Christus, uw Zoon,
die met U leeft tot in eeuwigheid. Amen. (allen gaan zitten)

Getuigenissen

Nu kunnen deelnemers kort vertellen hoe zijzelf in Christus de kracht hebben gevonden om mee te werken aan verzoening en vrede tussen mensen, tussen kerken. Denk aan het werk van de lokale raad van kerken, van een vredesgroep, een diaconale werkgroep, e.d. Ook kan een toelichting gegeven worden bij het gekozen vredessymbool. De kinderen kunnen daarbij helpen.

Lied De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt (LvdK 247, GvL 419A) of
Kom, Schepper, Geest, daal tot ons neer (GvL 483, LvdK 237)

Aanroeping van de heilige Geest

v.: Trooster God, Geest van waarheid,
kostbaarste gave en bron van leven,
Gij die alle gaven uitdeelt en goddelijke genade schenkt,
God van vrede en veiligheid, kom en woon in ons,
zuiver ons van alle zonde.
Schep in ons een zuiver hart
en geef ons weer een vastberaden geest.

O Geest van vrede en liefde, Geest van zuiverheid en reinheid,
Geest van godsvrucht en heiligheid, Geest van wijsheid en verstand,
Geest van raad en sterkte, o goede en genadige heilige Geest,
geef ons de gave van de tranen
waardoor onze harten ontdaan worden van alle onreinheid,
en verwaardig U om in hen uw intrek te nemen.
Ontsteek in ons het vuur van uw goddelijke Liefde,
wek in ons opnieuw de geest van liefde:
dat wij leven vinden in U tot in eeuwigheid. Amen.

Slotlied Wij hebben voor u gebeden (GvL 654) of Geest van hierboven (LvdK 477)

Wegzending en zegen

Alternatieve liederen:

Vernieuw Gij mij, o eeuwig Licht! (LvdK 437, GvL 538)
Samen in de naam van Jezus (Evangelische Liedbundel 218, Opwekking 167)
Vrede mag hier van hand tot hand (Zing, adem zing, 41)

Kom, o Geest des Heren, kom (Veni Creator Spiritus) (LvdK 238, GvL 482)
Wat zijn de goede vruchten (LvdK 252)
Vredevorst, kom tot ons (Hoop van alle volken 74)

DE ACHT DAGEN MEDITATIES EN GEBEDEN

Eerste dag *Liefde*

Als iemand Mij liefheeft, zal Hij mijn woord ter harte nemen (Joh. 14,23a)

Deuteronomium 7,7-11

Hij is de getrouwe God; zijn liefde houdt stand tot in het duizendste geslacht

Psalm 25,2-10

Bewaar mij in uw mededogen en uw liefde voor altijd

I Johannes 4,7-12

God is liefde

Lucas 15,1-2, 11-32

Hij liep naar hem toe en omhelsde hem

Gods liefde is ons gemeenschappelijk erfgoed en het cement van onze eenheid.

Mensen leven met hun eigen verleden. Door gehoor te geven aan Gods woord wordt dit verleden vernieuwd. Zo verlangen christenen naar goddelijke vrede, waarvan de Zoon de bron is. Door hiervoor open te staan kan God in ons wonen en krijgen wij deel aan de eenheid en de liefde van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Gebed

God, wij danken U voor uw liefde.

Geef dat wij uw liefde herkennen

als de bron van vrede voor de kerk en de wereld

en voor alle mensen. Amen.

Opdracht

Denkt u eens na over de vraag wanneer u (iets van) Gods liefde in uw leven heeft ervaren.

Wat heeft het met u gedaan, of wat heeft u ermee gedaan?

Tweede dag *Vrede*

dan zal mijn Vader hem liefhebben en zullen We bij hem ons verblijf gaan houden (Joh. 14,23b)

Hooglied 3,3-5

wek de liefde niet, maar laat haar sluimeren zolang ze wil

Psalm 3,3-7

ik word wakker: de Eeuwige is mijn steun

Efeziërs 4,1-6

Eén God en Vader van allen, die is boven allen, met allen en in allen

Marcus 6,45-51

En Hij stapte bij hen in de boot

Met Jezus Christus bij hen in de boot vinden de leerlingen vrede in hun hart. Hij schenkt rust en vrede aan allen die hun roeping volgen: zowel aan hen die zich in de woestijn terugtrekken, als aan hen die dienstbaar zijn aan hun medemensen in de wereld.

Christenen wachten niet werkeloos af en zijn geen dromers. Zij dragen en bouwen de kerk door hun geestelijke inzet. Zij getuigen van Gods vrede, van diens goedheid en geduld met mensen. Door zo met God te leven worden mensen instrumenten van vrede en brengen ze christelijke eenheid tot stand.

Gebed

God,

doe mijn wankele geest rusten

op de rots van uw geboden;

breng de golfslag van mijn rusteloze leven tot bedaren,
zoals U deed met de storm op het meer.
Schenk mij het geloof
dat U altijd bij ons bent
nu en tot het einde der tijden. Amen.

Opdracht

Hoe zou u in uw eigen omgeving effectief aan vrede kunnen werken?
Welke bondgenoten kunt u daarvoor vinden?

Derde dag *Het levende woord*

Het woord dat jullie horen...is dat van de Vader die Mij gezonden heeft (Joh. 14,24)

Deuteronomium 30,11-14
Het woord is dicht bij u
Psalm 85 (84),2-14
De Eeuwige zegt: "Vrede voor zijn volk en zijn getrouwen"
2 Korintiërs 1,18-22
Al Gods beloften zijn in Hem bevestigd
Lucas 10,38-42
Zij luisterde naar zijn woorden

God wil vrede voor de wereld. Daarom zendt Hij zijn Zoon, het Woord van God. Wanneer mensen zich ervoor openstellen, worden zij door het Woord diep getroffen. Dit overkwam ook Marta en Maria. Marta ontving Jezus in haar huis en Maria luisterde naar zijn woorden. In zijn afscheidsrede tot zijn leerlingen benadrukt Jezus: 'Het woord dat jullie horen, is echter niet mijn woord, maar van de Vader die Mij gezonden heeft.' Door te luisteren naar zijn woorden komen ook wij iets op het spoor van het geheim van de Eeuwige. Samen met Marta en Maria en met de andere apostelen kunnen wij getuigen worden van verzoening, vrede en eenheid, in woorden en daden.

Gebed

Heer, onze God
in Jezus Christus, uw levende Woord,
hebt U de haat gedood.
In het kruis hebt U mensen met elkaar en met U verzoend.
Verander het geweld van onze woorden
in een boodschap van vrede;
en geef ons de kracht te blijven werken
aan verzoening in de wereld.
Amen.

Opdracht

Hoe werkt de diaconie in uw gemeente of parochie? Welke initiatieven of projecten worden gesteund, welke doelen worden nagestreefd? Hoe kunt u hieraan bijdragen?

Vierde dag *Geest*

De heilige Geest zal jullie verder in alles onderrichten (Joh. 14,26)

Jeremia 31,31-34
Ik schrijf mijn Wet in hun binnenste, Ik grif die in hun hart
Psalm 51 (50),10-17
Schep in mij een zuiver hart, vernieuw mijn geest, maak hem standvastig
Galaten 5,22-25
De vrucht van de Geest is liefde, vreugde, vrede
Johannes 20,19-23
Vrede zij met u... Ontvang de heilige Geest

De Geest leerde de apostelen hoe God met mensen omgaat. Gods Geest ademt vrede en verzoening over de kerk en vernieuwt haar, ook waar kwaad is. Zo is de kerk getuige van het werk van de Geest. De Geest van waarheid, kennis en wijsheid inspireert christenen en herinnert

hen aan de vergeving en vrede die Jezus mensen aanbiedt. Met zijn woorden verandert Hij mensen, met zijn optreden geneest Hij hen. Ieder mens wordt geroepen tot vrede met God, met zichzelf en met de medemens.

Ook de kerken zijn geroepen zich in te zetten voor vrede. Vrede tussen de kerken is een bewijs dat de Geest in hen woont.

Gebed

O heilige Drie-enige God,
God van waarheid, vrede en gerechtigheid,
open onze geest
en verlicht ons hart.

Maak ons ontvankelijk voor de Geest van waarheid in onze kerken,
opdat Zij ons mag leiden op de weg van waarachtige vrede.
Amen.

Opdracht

Wat zou u willen veranderen in uzelf of in uw gemeente/parochie, zodat de Geest van vrede (nog beter) zichtbaar wordt? Maak een haalbaar plan en voer dit uit.

Vijfde dag Verzoening

Mijn vrede geef Ik u, een andere dan de wereld te bieden heeft (Joh. 14,27)

Jesaja 11,1-17

Niemand doet nog kwaad of handelt nog verderfelijk op heel mijn heilige berg

Psalm 119,161-165

Wie uw Wet bemint komt tot geluk en vrede

Romeinen 12,18-21

Overwin het kwade door het goede

Johannes 12,12-19

Gezegend Hij, die komt in de naam van de Eeuwige

De verhouding tussen God en mensen is verbroken door zonde. Oorlog en geweld teisteren de wereld. Veiligheid is vaak gebaseerd op een illusie. Volgens het Eerste Testament is vrede een teken van de eindtijd en de Messias is de koning van vrede. In het Tweede Testament roept Jezus ons op elkaar lief te hebben, zoals Hij en de Vader ons liefhebben. Onderdrukking en bewapening zijn geen tekenen van echte vrede. Wij kunnen vrede zoeken door het bevorderen van verzoening, van wederzijds begrip en gerechtigheid, door het overwinnen van het kwade door het goede. Dat geldt ook voor de verhouding tussen de kerken onderling. Zo kunnen vrede en eenheid groeien als het werk van de Geest in ons.

Gebed

God van vrede, bron van alle troost,
maak ons boodschappers van uw vrede,
in een wereld die veiligheid zoekt door geweld en oorlog.
Vergeef ons de zonde van onze verdeeldheid,
als leden van uw kerk, het lichaam van Christus,
en geef ons de moed naar die eenheid te zoeken
die uw gave en opgave is en die tot vrede leidt.
In de naam van Christus bidden wij: Amen.

Opdracht

Op welke manier kunt u zelf bijdragen tot verzoening? Steunt uw parochie of gemeente een vredesproject in het buitenland? Laat u hierover informeren!

Zesde dag Wees niet bang

Je moet je dus niet zo laten verontrusten en de moed niet verliezen (Joh. 14,27)

Jesaja 43,1-7

Vrees niet, want Ik ben met u

Psalm 23,1-6
Ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij
1 Johannes 4,16-21
Er is in de liefde geen vrees
Matteüs 8,23-27
Waarom zijn jullie bevreesd, kleingelovigen?

Jezus roept zijn leerlingen op tot vertrouwen en vrede. Zij zijn bevreesd en willen zich terugtrekken uit de harde werkelijkheid. Tweeduizend jaar later komen we weer leerlingen tegen met hun angsten. We zijn bang om alleen gelaten te worden. Wij zijn bang dat we het niet waard zijn dat iemand ons liefheeft. Jezus bevrijdt ons van die vrees door zijn liefde en zorg. Dat betekent niet dat alle problemen zijn verdwenen, maar wel dat mensen zonder vrees kunnen leven en handelen.

Gods liefde wordt alleen maar zichtbaar in ons leven en in onze wereld, als we liefde voor elkaar hebben. Dit geldt ook voor onze kerken en onderscheiden tradities.

Gebed

Heer Jezus,
op het meer was één woord van U genoeg
om de vrees van de apostelen te kalmeren
en de woede van de golven te doen bedaren;
geef dat uw kerk en alle mensen
te midden van de stormen in deze wereld
uw woord horen: 'wees niet bang',
en laat dit een bemoediging worden
om vrede te brengen waar haat is,
en verzoening waar verdeeldheid heerst. Amen.

Opdracht

Is er iemand in uw omgeving die bemoediging nodig heeft? Hoe kunt u die bieden?

Zevende dag *Waakzaamheid*

Je hebt gehoord wat Ik zei: niet alleen dat Ik heenga, maar ook dat Ik bij jullie terugkom (Joh. 14,28)

Habakuk 2,1-4
Ik wil gaan staan op mijn wachttoren
Psalm 130,1-8
Mijn ziel wacht op de Here
Romeinen 8,18-27
Want met reikhalzend verlangen wacht de schepping
Matteüs 25,1-12
Waakt dan

Jezus verkondigt dat Hij weggaat en belooft tegelijkertijd dat Hij terugkomt. Christenen vertrouwen op de opstanding van Christus. Met Pasen wordt de nieuwe schepping zichtbaar. Vaak voelen mensen zich machteloos in een wereld vol onzekerheid en geweld. Velen vragen zich af waarom God zich verborgen houdt. Het verhaal van de bruidsmeisjes spoort ons aan om op Christus te blijven hopen en klaar te staan. Zolang we wachten op de openbaring van Christus, kunnen we van ons geloof getuigen. Dit is een tijd voor liefde en vrede, vereniging en verzoening, een tijd om te delen en elkaar te steunen. De hoop in ons hart wordt dan zichtbaar: de overwinning van Gods vrede en liefde laat zich zien.

Gebed

God, U onthult uw glorie in de kracht
van uw opgestane Zoon.
Wij bidden samen
dat uw Koninkrijk mag komen.
Wij verlangen naar de glorierijke dag

waarop Christus geopenbaard wordt,
wanneer het rijk van dood en tranen zal eindigen
en uw Rijk van vrede, recht en liefde
voor altijd gevestigd zal zijn. Amen.

Opdracht

In het nieuws zien we dat geweld, schending van mensenrechten en verdeeldheid veel aandacht krijgen. Welke tekenen van hoop en verzoening zien wij? Maak een goednieuwskrant.

Achtste dag *Opstaan*

Kom, laten we gaan (Joh. 14,31b)

Amos 5,10-15

Haat het kwade en hebt het goede lief, en houdt het recht hoog in de poort

Psalm 16,8-9

Ik stel mij JHWH bestendig voor ogen

Efeziërs 5,8-21

wandelt als kinderen van het licht

Matteüs 25,31-40

in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan

Christus heeft de weg naar vrede gewezen. Hij roept ons op om op te staan en op weg te gaan. Kunnen wij in vrede leven, zolang nog één van de minsten lijdt onder onrecht, zolang het mensen nog ontbreekt aan menselijke waardigheid? Sjalom is daar waar het goede gezocht wordt en waar recht hooggehouden wordt in de poort.

Wanneer mensen die Christus aangenomen hebben zich inzetten voor armen, hongerigen voeden en vrede zoeken omwille van gerechtigheid, dan schijnt Christus' licht door hen heen. Vrede is een uitdaging, omdat we ons moeten leren openstellen ruimte te scheppen voor een ander. Vrede is een belofte van de blijvende aanwezigheid van Christus in ons hart.

Gebed

God,

Jezus' voorbeeld geeft ons moed om hem na te volgen

en op te staan tegen onrecht, haat en verdeeldheid.

Sterk ons met uw Geest van vrede.

Laat ons geen 'vrede' roepen,

terwijl wij voorbijgaan aan mensen die honger hebben

en in onmenselijke omstandigheden verkeren.

Help ons om uw vrede te vinden in dienst aan de minsten. Amen.

Opdracht

Zoek uit wat uw gemeente/parochie doet tegen onrecht. Wat zou u nog meer kunnen doen?

Aanvullende gebeden uit liturgieën uit het Midden-Oosten

Hieronder volgen enkele gebeden uit liturgieën uit het Midden-Oosten. Ze kunnen bruikbaar zijn voor wie, alleen of met een groep, wil bidden voor vrede en de eenheid van christenen. De teksten geven een indruk van hoe christenen in het Midden-Oosten hun gebeden uitspreken. Wie een of meer van deze gebeden bidt, mag zich met hen en met vele andere christenen over de gehele wereld verbonden weten. De voorbede uit de Syrische liturgie kan desgewenst in de oecumenische viering opgenomen worden.

(v: voorganger, a: allen)

1. Voorbede uit de Syrische liturgie van Antiochië

v: Laten wij onze gebeden richten tot de almachtige God,
Vader van onze Heer en Verlosser Jezus Christus.

Wij bidden U, God die van de mensen houdt,
gedenk in uw goedgunstigheid uw ene, heilige, katholieke en apostolische Kerk

a: Wij bidden U om vrede in de ene, heilige, algemene en apostolische Kerk.

v: Zegen uw schepselen, verspreid tot aan de uiteinden der aarde,
zegen alle volken en gemeenschappen.
Moge uw vrede uit de hemel neerdalen in alle harten,
breng vrede aan de mensen van onze tijd en vervul ons met uw genade.

Wij noemen U onze regering, het leger, staatshoofden en volkeren, onze burens, immigranten en
asielzoekers: schenk hun uw vrede, o Koning van de Vrede.
Geef ons uw vrede, want alles komt van U.
Dat wij U toe mogen behoren, o God, want wij erkennen alleen U.
Uw heilige Naam noemen wij.
Laat onze zielen leven vinden in uw heilige Geest.
Laat de dodelijke macht van de zonde niet de overhand over ons krijgen,
noch over enig volk op aarde.

a: Kyrie eleison

v: Laten wij bidden tot de almachtige God,
Vader van onze Heer en Verlosser Jezus Christus.

Wij smeken U om uw liefdevolle barmhartigheid.
Gedenk onze samenkomsten in de naam van onze heilige Kerk,
geef er uw zegen aan en laat die zich verspreiden over de hele aarde.

a: Wij bidden U voor deze kerkgemeenschap

v: Tussen de schepselen op aarde en die in de hemel heeft U verzoening gebracht.
In Jezus heeft U uw plan tot voltooiing gebracht; U deed Hem opstaan uit de dood.
Uw goddelijkheid vervult het heelal.

U heeft uw leerlingen en uw heilige apostelen beloofd:
"Ik laat u mijn vrede na, mijn vrede geef ik u".
O God van vrede en veiligheid,
schenk ons deze zegeningen,
reinig ons van alle zonde en dubbelhartigheid,
van alle huichelarij en van alle kwalen,
van elke herinnering aan het kwaad dat leidt tot de dood.

Bekleed ons met uw eeuwige vrede,
opdat wij het vertrouwen bewaren van het geloof
en leven vinden door onze verbondenheid in de liefde.

a: Kyrie eleison

v: Mogen veiligheid en voorspoed voor altijd heersen over heel de aarde.
Laat uw vrede over ons komen,
zodat ieder van ons mag groeien naar de volmaaktheid in Christus.

a: Kyrie eleison

v: Zegen de vrede van uw kerk, van heel uw volk en van al uw schepselen.
Breng alle vijanden en oorlogvoerende volken tot vrede en verzoening;
dat hun speren worden omgevormd tot sikkels en hun zwaarden tot ploegscharen,

dat zij zich niet langer oefenen voor de oorlog.
Bewaar hen allen in uw Naam.

a: Kyrie eleison

v: O God, red en zegen uw volk, allen die uw weg willen gaan.
Waak over hen en behoed hen voor altijd.
Bewaar hen in het ware geloof, in eer en waardigheid al hun dagen.
Bevestig hen in de liefde en in de vrede die alle dingen te boven gaat.

a: Kyrie eleison

v: O heilige Geest, geef dat wij waardig zijn
bij te dragen aan de heerlijkheid van uw rijke hemelse gaven
en U te aanbidden in zuiverheid en heiligheid,
hier en overal, nu en al de dagen van ons leven.
Geef dat uw goede nieuws verkondigd wordt tot aan de uiteinden der aarde.

a: Kyrie eleison. Amen.

2. Gebeden uit de Byzantijnse Kerk van Antiochië

2.1. Uit het morgengebed

Vroeg in de morgen staan wij op, o onze God, want uw geboden zijn als een licht op aarde.
Vervul ons van ontzag, leer ons te doen wat goed en heilig is,
zodat wij U zegenen, die alleen werkelijk God zijt.
Luister naar ons en hoor ons.
Herinner U de namen, Heer, van allen die hier met ons bidden en red hen door uw macht. Zegen
uw volk en heilig uw erfdeel.
Geef vrede aan deze wereld van U, aan uw kerken, aan de priesters, aan allen die in het
pastoraal dienstwerk zijn aangesteld, aan de overheid en aan heel uw volk.
Want gezegend en verheerlijkt is uw grote Naam die alle eer waardig is,
Vader, Zoon en heilige Geest, nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
(tweede gebed uit de twaalf morgengebeden; vertaling Byzantijns Liturgikon, Tilburg 1991, p.63)

2.2. Gebeden om vrede uit de liturgieën van de heilige Johannes Chrysostomos en de heilige Basilius

Laat ons in vrede bidden tot de Heer.

- Heer, ontferm U

Laat ons bidden tot de Heer om de vrede van boven en de redding van onze zielen.

- Heer, ontferm U

Laat ons bidden tot de Heer om de vrede in de hele wereld, om het welzijn van de heilige kerken
van God en de eenheid van allen.

- Heer, ontferm U

Laat ons bidden tot de Heer om een engel van vrede, een trouwe gids, beschermer van onze ziel
en ons lichaam.

- Verhoor dit gebed, o Heer

Laat ons bidden tot de Heer om wat goed en nuttig is voor onze zielen en om de vrede in de
wereld.

- Verhoor dit gebed, o Heer

Om de voltooiing van ons leven in vrede en berouw.

- Verhoor dit gebed, o Heer

Om een christelijk einde van ons leven, vreedzaam, zonder schaamte en zonder lijden, en
vragen we de Heer dat we vol vertrouwen voor de rechterstoel van Christus mogen verschijnen.

- Verhoor dit gebed, o Heer. Amen.

3. Gebeden uit de Syrische Kerk van Antiochië

3.1. Gebed van Jacobus, de broeder van onze Heer

v: Maak ons, die onwaardig zijn, waardig voor de verlossing waarmee Gij ons bevrijdde van alle kwaad.

Door een band van liefde met elkaar verbonden mogen we elkaar begroeten met de heilige en goddelijke vredeskus.

Zo brengen we eer en dank aan U, aan uw enige Zoon en aan de heilige Geest, geheel heilig en goed, leven gevend, één in wezen met U, nu en altijd, en in eeuwigheid.

a: Amen.

v: Vrede zij met u allen

a: en met uw geest.

v: Laten we elkaar een teken van vrede geven

door een heilige en goddelijke vredeskus

in de liefde van onze Heer en God.

a: O, Heer onze God, maak ons waardig voor deze vrede.

v: Nu deze goddelijke en heilige vrede is gegeven,

laten wij nu ons hoofd in aanbidding buigen voor onze barmhartige Heer.

a: Wij buigen ons hoofd voor U, onze Heer en onze God. Amen.

3.2. Gebed voor kerstzondag van St. Jacobus van Saroeg, kerkleraar

v: O God,

uw zuiverheid is oneindig, uw vrede onwankelbaar en uw liefde onverbreekelijk.

Door uw genade hebt U mensen geschapen zonder zonden;

maar toen ze ongehoorzaam werden aan uw geboden vanwege de naijver van de satan liep dat uit op de dood.

Door de komst van uw enige Zoon, onze Heer en onze leven brengende God,

hebt U de aarde vervuld met hemelse vrede, de vrede die de engelen verkondigden met de woorden: 'Eer aan God in de hoge, vrede op aarde aan mensen van goede wil.'

Vervul onze harten met uw goedheid, zuiver ons nu van alle smet, alle oneerlijkheid, alle naijver, van alle kwaad en alle slechtheid.

a: Amen. Zegen ons, Heer.

v: Vrede zij met u allen

a: en met uw geest.

v: Laten we elkaar een teken van vrede geven

door een heilige en goddelijke vredeskus

in de liefde van onze Heer en God.

a: O, God, maak ons waardig voor deze vrede.

v: Nu deze goddelijke en heilige vrede is gegeven,

laten wij nu ons hoofd in aanbidding buigen voor onze barmhartige Heer

a: We buigen ons hoofd voor U, onze Heer en onze God. Amen.

4. Gebed uit de Armeense traditie

Gebed tot de heilige Geest (van St. Gregorius van Narek)

Onophoudelijk bid ik tot U, machtige God, machtige Geest,

zend de dauw van uw mildheid,

geef aan mijn ziel en mijn geest de volheid van de genade van uw overvloedige ontferming.

Sterk mijn verharde, aardse hart,

opdat het het geestelijk zaad kan ontvangen en groeikracht mag geven.

Wij belijden dat onze gaven in ons bloeien en groeien door uw grote wijsheid. Want U bent het die apostelen uitkiest, profeten inspireert, leraren onderricht, stommen laat spreken en doven doet horen.

Daarom is Hij die één in wezen is met U, die één is met de Vader, die de eerstgeboren Zoon is die alles met uw hulp heeft vervuld en God genoemd wordt, in wezen gelijk aan de Vader.

Geef mij, zondige mens, ook de genade om met vertrouwen te spreken over het leven gevend mysterie van het goede nieuws van uw evangelie, om op de weg en in de snelle tred van de Geest te blijven door de oneindige ruimte van het door U gegeven verbond.

Ontferm U over mij op het moment

dat ik in het openbaar uw Woord verkondig.

Inspireer mij tot wat waardig en nuttig is en U behaagt.

Tot eer en lof van uw goddelijkheid en tot de opbouw van de universele Kerk.

Bescherm mij met uw rechterhand,

versterk mij met de genade van uw erbarmen.

Neem weg van mijn geest de troebele mist van vergeetachtigheid,

verjaag de schaduwen van de zonde,

opdat ik met verscherpt verstand opgeheven word

van het leven op aarde naar de hemelse hoogten.

Doe in mij opnieuw lichtend opgaan

de heldere en wondervolle kennis van uw goddelijkheid,

opdat ik waardig mag handelen en onderrichten,

en een goed voorbeeld mag zijn voor mijn toehoorders, de vrienden van God.

Aan U zij alle glorie, met de almachtige Vader en de enige Zoon, onze redding, nu en tot in alle eeuwen. Amen.

5. Gebed van de Chaldeeuwse Kerk

Uit de Chaldeeuwse ritus: lied van het offertorium uit de eucharistieviering van de besnijdenis des Heren (1 januari)

Moge mijn vrede in U zijn.

Eer aan God.

Vrede en veiligheid op aarde,

vreugde en hoop aan de hele mensheid zonder onderscheid.

Dit is het goede nieuws van de geboorte en de zending van Christus,

gisteren, vandaag en alle dagen.

Hoe vreugdevol zijn de stappen van de boodschappers van het goede nieuws van vrede!

Christus heeft ons geroepen te leven in liefde en ons verre te houden van twisten:

anderen niet te onderdrukken, noch jaloezers op hen te zijn;

anderen niet te vernederen, noch over hen te oordelen.

Hij heeft ons opgeroepen onenigheid door liefde te overwinnen.

De Heer zal onze inspanningen belonen.

Zalig zijn de vredestichters!

Dit is de leer van Jezus Christus.

Vrede kan niet regeren zonder vriendschap en oprechte dialoog.

Liefde, gerechtigheid, waarheid en gelijkheid vormen de waarborg voor duurzame vrede. 'Mijn vrede laat ik u, mijn vrede geef ik u'.

O Heer van vrede,

mogen wij leven met respect voor elkaar,

in een geest van waarheid en bevestiging;

mogen wij alle jaloezie verwerpen, het kwade met geduld overwinnen,

het kwaad uitwissen door vergeving en het Rijk van Vrede door goedheid bevorderen. Amen.

Achtergrondinformatie over Aleppo (Syrië)

Aleppo – een oecumenische stad

Aleppo ligt in het noorden van Syrië. De stad is sinds de oudheid bekend als een ontmoetingspunt van verschillende beschavingen en als een kruispunt voor handelskaravanen die het Verre Oosten verbonden met het Westen, het Noorden en het Zuiden. De indrukwekkende burcht en de markten van de oude stad getuigen van het rijke verleden. Volgens een oude traditie stamt het woord Aleppo – halab in het Arabisch – van het woord halib, dat 'melk' betekent. De overlevering vertelt dat Abraham door deze stad is gekomen en er zijn koeien liet melken.

1. Historisch overzicht

Het christelijk geloof vond heel vroeg aanhangers in Aleppo. De stad viel onder de jurisdictie van de Apostolische Zetel van Antiochië (80 km. van Aleppo verwijderd), waar de leerlingen van Christus voor het eerst 'christenen' genoemd werden (Hand. 11,26). De historicus Michael de Syriër vertelt dat volgens een overlevering de apostel Simon de Zeloot in de regio's van Aleppo en Moenboedj het evangelie heeft gebracht.

De eerste christelijke gemeenschap van Aleppo heeft ten gevolge van de vervolging in het Romeinse rijk drie eeuwen zonder officiële hiërarchie bestaan. Van de martelaren zijn Sergius en Bacchus en de twee artsen, Cosmas en Damianus, het meest bekend.

Na de officiële erkenning van de christelijke godsdienst aan het begin van de 4e eeuw werd de kerk van Aleppo een suffragaan bisdom van de zetel van Antiochië. Het was een tijd dat kerken werden gebouwd en het monastieke leven opbloede.

De oude kerken van Aleppo, de verlaten steden en de ruïnes van kerken rond de stad, zijn het beste bewijs van deze bloeiperiode van het christendom in deze streek, zoals de kerk van St. Simon de Styliet en de kerken van Moesjabbak, Qalb en Qoresjet.

Het monastieke leven van Aleppo bereikte in de 4e en 5e eeuw een hoogtepunt. De faam van de stylieten, de 'door God uitverkorenen', verspreidde zich over de regio. Tot de stylieten behoorden ook de vrouwen Marana en Kyra uit de tijd van bisschop Acacius van Aleppo (378-432).

Deze christelijke presentie werd door de eeuwen heen verscheidene keren bedreigd, eerst onder de Romeinen en later onder het Byzantijns bestuur, vanwege de heresie van Arius en de verwerping van het Concilie van Chalcedon. Na de verovering door de moslims werden de christenen onder de zimmah (voogdij) van de veroveraars geplaatst.

Pas na het einde van de kruistochten, de invasies door Seldjoeken, de Mamelukken, de Tataren en de Mongolen, begon de situatie zich in de 15e eeuw te stabiliseren, toen Syrië door de Osmanen werd overgenomen. Zij erkenden verschillende christelijke gemeenschappen als sociaal-culturele entiteiten die een zekere mate van interne autonomie genoten (millet).

De christenen, door oorsprong en tradities van elkaar gescheiden, leerden naast elkaar te leven. Deze situatie was voelbaar in Aleppo, omdat de oude Byzantijns-Melkitische, de Armeense, Maronitische en Syrische kerken daar zo dicht bij elkaar leefden.

In de 17e eeuw overspoelden kooplieden de Syrische metropool. Er werden consulaten opgericht ter bescherming van hun belangen. Samen met hen kwamen ook veel missionarissen die bijdroegen aan een nieuwe geestelijke bloei. De oprichters van vijf religieuze oriëntaalse kloosterorden kwamen uit Aleppo en stichtten een klooster in Libanon.

In de 18e eeuw ontstond er een beweging in Aleppo voor de eenheid met Rome. Dit leidde in de Armeense, Byzantijns-Melkitische en Syrische kerken tot een splitsing in twee gemeenschappen: een orthodoxe en een katholieke.

De Chaldeeuwse en de Latijnse geloofsgemeenschappen werden gesticht in de 19e eeuw. Later werden als resultaat van het werk van protestantse zendelingen twee evangelische geloofsgemeenschappen, een Armeense en een Arabische, opgericht.

Aan het begin van de 20e eeuw waren de relaties tussen de kerken niet hartelijk. Een aantal sociale en nationale factoren bracht de christenen in de loop van de tijd bij elkaar. De historische omhelzing van paus Paulus VI en patriarch Athenagoras in Jeruzalem betekende het begin van een nieuwe periode van hartelijke oecumenische relaties. Sindsdien was de grond in Aleppo, al bekend om zijn rijke religieuze tradities, geschikt voor de oecumene. Het zaad van de eenheid vond er een natuurlijke plek om te groeien en vrucht te dragen tot op de dag van vandaag.

Gedurende de afgelopen 35 jaar is er in Aleppo een snelle groei geweest van oecumenische relaties tussen lokale orthodoxe, katholieke en protestantse kerken. De religieuze leiders hebben bijgedragen aan het creëren van een oecumenisch klimaat volgens de richtlijnen van hun respectievelijke synodes. Zij erkennen dat ook leken de oecumenische geest bevorderd hebben in een omgeving waar de eenheid van de christenen van groot belang is.

2. Aleppo vandaag

Aleppo is vandaag de dag een stad met ca. 1,5 miljoen mensen. De christenen vormen met 10% een minderheid van de bevolking, die overwegend uit moslims bestaat. Het Arabisch is de officiële taal, maar onder de christenen zijn er sommigen die Armeens en Syrisch spreken.

Aleppo heeft elf christelijke als taifeh erkende gemeenschappen: drie orthodoxe bisdommen (Armeens-apostolisch, Grieks-orthodox van Antiochië, Syrisch-orthodox van Antiochië), zes katholieke bisdommen (Grieks-melkitisch, Armeens, Syrisch, Maronitisch, Chaldeeus, Latijns) en twee protestantse gemeenschappen (Armeens en Arabisch).

Het is duidelijk dat alle religieuze leiders, hoewel ze in hetzelfde gebied leven, alleen jurisdictie uitoefenen over 'de mensen' van hun eigen gemeenschappen. De statuten van alle gemeenschappen zijn erkend door de staat en de kerken zijn juridisch onafhankelijk met betrekking tot huwelijksluiting, kerkelijke rechtbanken, de eredienst, het beheer over eigendommen, bestuursbenoemingen etc. Een voor Aleppo specifieke situatie is dat op zondag verschillende privé-scholen, fabrieken en winkels gesloten zijn, hoewel vrijdag de officiële rustdag is. Christenen die op zondag moeten werken, hebben de mogelijkheid de eredienst bij te wonen. Liturgische vieringen en de belangrijke kerkelijke gebeurtenissen, zoals doop en huwelijk, worden op zondag gehouden. Het werkelijke kerkbezoek van christenen ligt hoger dan het officiële percentage.

Er zijn 36 kerken in Aleppo en bovendien 17 kapellen en 21 kloosters. De gelovigen worden pastoraal gesteund door 98 priesters, mannelijke religieuzen en pastores en 75 nonnen. Aleppo is nog steeds een bron van roeping tot priester of religieus en is de zetel van drie seminaries en drie vormingscentra voor jongeren.

Instellingen voor caritas/diaconie, onderwijs en cultuur onder het patronaat van de kerken alsook scholen, ziekenhuizen, klinieken, bejaardentehuizen, weeshuizen etc. dragen veel bij aan de sociale ontwikkeling van de stad en staan voor iedereen, zonder onderscheid, open.

Bovendien onderscheidt Aleppo zich door een geest van samenleven en nabuurschap met de moslims. De verhoudingen tussen de religieuze leiders en onder de mensen, zowel christenen als moslims, zijn hartelijk en worden gekenmerkt door wederzijds respect en samenwerking op sociaal gebied en door gedeelde participatie in nationale aangelegenheden. Christenen hebben hun vertegenwoordigers in het parlement en in de officiële regeringsorganen; zij genieten volledige burgerrechten en zijn gelijk voor de wet. In deze context zijn ze geroepen te getuigen van hun goed gedrag, rechtvaardigheid en eenheid.

Dit mozaïek van christelijke gemeenschappen dankt zijn eenheid aan het feit dat de religieuze leiders elkaar regelmatig ontmoeten – op de laatste zaterdag van iedere maand – om de pastorale vragen te bespreken en gezamenlijk beslissingen te nemen over sociale aangelegenheden en onvoorziene situaties. Zij staan afwijzend tegenover alle vormen van proselitisme en zijn bereid elkaar te helpen bij het waarborgen van de belangen van de kerken en tot het geven van een getuigenis voor de moslims. Ze hebben een Raad van Hoofden van de Christelijke Gemeenschappen in Aleppo die een eigen secretariaat heeft, verklaringen uitgeeft en beleid ontwikkelt.

3. Onderlinge oecumenische verhoudingen

Gestimuleerd door een oecumenische geest hebben de kerken van Aleppo op drie gebieden belangrijke vooruitgang geboekt: spiritualiteit, pastoraat en caritas/diaconaat.

a. Spiritualiteit

Bisschoppen en priesters nemen deel aan doopvieringen, huwelijksdiensten en uitvaarten van de verschillende kerken. Vaak worden deze vieringen oecumenische gebeurtenissen die op de gelovigen een positieve indruk maken. Het hoogtepunt van de oecumene in Aleppo is jaarlijks de viering van de Week van gebed voor de eenheid van de christenen. Een lokale oecumenische commissie bereidt de vieringen voor en maakt boekjes voor de gelovigen voor de deelname aan het gebed. De eerste viering is voor alle gelovigen. De tweede viering is voor jonge mensen. De derde gebedsviering is voor de hele clerus en wordt afgesloten met een broederlijke agapè. De drie Armeense gemeenschappen in de stad organiseren een speciale oecumenische viering in de Armeense taal waarin ook gezamenlijk nationale en religieuze gebeurtenissen worden herdacht.

Gezegd mag worden dat de pastores van de verschillende gemeenschappen (meer dan 95) elkaar kennen en goede relaties met elkaar onderhouden. Dit heeft geresulteerd in de publicatie van een jaarboek voor alle gemeenschappen van Aleppo.

b. Pastoraat

Op het niveau van het pastoraat is er werkelijk wederzijds begrip bij de verschillende kerken van Aleppo. In feite erkennen alle kerken het doopsel van de andere kerken en het gemengde huwelijk. Het is de gewoonte dat de vrouw deelneemt aan de eredienst in de geloofsgemeenschap waartoe haar man behoort. Verzoeken voor de overgang van een gelovige naar een andere kerk komen zelden voor.

Alle privé-scholen en centra voor catechese zijn oecumenisch. De boeken voor catechese die in Syrië op de scholen worden gebruikt, zijn geschreven door een oecumenische commissie. Dit project was een voorloper in de oecumene.

Hier moet ook gewezen worden op het door protestanten geleide bijbelgenootschap, het Instituut voor Theologie van het Katholieke Catechetisch Instituut, en de orthodoxe organisaties. Zij alle werken voor de bevordering van een oecumenische geest.

Sommige oecumenische interconfessionele commissies werken samen met de Raad van Kerken van het Midden-Oosten (voor jongeren, familie, bevordering van de rechten van de vrouw, gezondheid, e.d.).

Onlangs werd in een nieuwe wijk van de stad een nieuwe kerk ingewijd die zowel door orthodoxen als katholieken wordt gebruikt. Deze kerk staat open voor alle christenen.

Een van de gezamenlijke pastorale zorgen is het probleem van de emigratie die zwaar drukt op de kerken van de Oriënt. In een geest van oecumenische solidariteit zetten de kerken zich gezamenlijk in om mensen in het land te houden. Zij doen dat door:

1. Benadrukken van de eigen wortels in de Arabische landen: zij hechten groot belang aan de archeologische plaatsen en stimuleren jongeren om die plaatsen te bezoeken.
2. Erkennen van de gemeenschappelijke geschiedenis met moslims: zij benadrukken het belang van het samenleven met moslims in een en hetzelfde vaderland.
3. Aangeven van het bijzondere van de eigen situatie in vergelijking met andere landen: daarom worden christenen opgeroepen niet toe te geven aan de verlokkingen van de rijke landen.

c. Diaconaat/caritas

Zoals gezegd zijn de kerken in Aleppo bekend vanwege hun samenwerking op humanitair en charitatief gebied. Ze geven hulp aan bejaarden, wezen, arme mensen, families die in moeilijkheden zijn gekomen, gehandicapten. Ziekenhuizen en klinieken volgen een oecumenische gedragslijn en maken geen onderscheid tussen mensen op basis van geloof of religie. In Aleppo is de geestelijke gemeenschap ingebed in een gemeenschap van liefde. De kerken hopen dat ook een dialoog over theologie en leer op gang zal komen. Tot nu toe is dit niet het geval. De oecumenische contacten beperken zich tot het geestelijke, pastorale en humanitaire gebied. De kerken zoeken naar wegen om te komen tot een gezamenlijke datum voor het paasfeest. De gelovigen vinden dat van groot belang. Sommige kerken vieren het paasfeest nu volgens de gregoriaanse kalender, andere houden de juliaanse kalender aan. Christenen die de eenheid zoeken, ervaren dit als een schandaal. Ze worden bovendien opgeschrikt door de oprichting van een nieuwe, onafhankelijke kerkelijke gemeenschap in Aleppo die niet meedoet aan de oecumenische activiteiten, het doopsel van de andere kerken weigert te erkennen, en in ledental toeneemt door een offensieve vorm van proselitisme.

4. Internationale oecumenische relaties

Sommige bisschoppen en leiders van de religieuze gemeenschappen in Aleppo onderhouden officiële relaties met internationale oecumenische Raden van Kerken en nemen deel aan bilaterale theologische dialogen met zusterkerken. Deze betrokkenheid is ook belangrijk voor de lokale oecumenische relaties.

De volgende instellingen voor oecumene zijn hier van belang:

1. De Wereldraad van Kerken heeft verscheidene bijeenkomsten in Aleppo georganiseerd. De belangrijkste ging over het vinden van een gezamenlijke datum voor het paasfeest. Deze bijeenkomst is bekend geworden als de 'Aleppo Consultatie'.
2. De Raad van Kerken van het Midden-Oosten (MECC) heeft vruchtbare grond in Aleppo gevonden; daarom heeft de Raad een bureau voor christelijke educatie opgericht en organiseert hij verschillende oecumenische activiteiten gericht op gezinnen, jongeren en vrouwen (deze activiteiten behelzen in de eerste plaats vormingscursussen).
3. De Pauselijke Raad ter bevordering van de eenheid van de Christenen is betrokken bij de oecumenische activiteiten in de stad en heeft verschillende vertegenwoordigers gestuurd om de dialoog tussen de zusterkerken van het Oosten en de vitalisering van het proces voor de eenheid te bevorderen.

Ook de bezoeken van patriarchen zijn goede gelegenheden voor oecumenische contacten. Het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Syrië van 5-8 mei 2001 heeft ongetwijfeld een impuls gegeven aan de oecumenische geest en de atmosfeer van liefde onder de kerken. Hoewel de omstandigheden een bezoek van de paus aan Aleppo niet toelieten, ging de hele stad met haar religieuze leiders en een groot aantal van de gelovigen naar de hoofdstad Damascus om hem welkom te heten en deel te nemen aan de vieringen waarin de paus voorging en aan de oecumenische ontmoetingen die bij gelegenheid van zijn bezoek werden gehouden.

Verantwoording:

Dit materiaal is een vertaling en bewerking van 'My peace I give to you', uitgegeven door de Wereldraad van Kerken en te vinden op de website: www.wcc-coe.org/wcc/what/wop/html. De leden van de projectgroep Week van gebed voor de eenheid van de christenen van de Raad van Kerken in Nederland vertaalden en bewerkten het materiaal.